

బాలల గ్రంథాలయాలు రూపొందించిన యాన్ కరోల్ మూర్

మిస్ మూర్ వేరేగా ఆలోచించింది

రచన: జాన్ పిన్బరో, బొమ్మలు: డెబ్బీ ఆట్వెల్, తెలుగు: కె. సురేష్

ఒకప్పుడు అమెరికాలో పిల్లలు
గ్రంథాలయం నుంచి పుస్తకాలు
తీసుకునే వీలుండేది కాదు. చాలా
గ్రంథాలయాల్లోకి పిల్లలను
అనుమతించే వాళ్లు కూడా కాదు.
అప్పుడు పెద్దవాళ్ల ఆలోచనలు
ఇలా ఉండేవి -

•తమ మురికి చేతులతో

గ్రంథాలయంలోని పుస్తకాలను
పిల్లలు పాడుచేస్తారు.

•పుస్తకాలను గ్రంథాలయానికి తిరిగి
ఇవ్వాలన్న విషయం పిల్లలకు
గుర్తుండదు.

•చదవటం పిల్లలకు, ప్రత్యేకించి
ఆడపిల్లలకు అంత ముఖ్యమేమీ
కాదు.

కానీ మిస్ మూర్ వేరేగా
అనుకుంది. వాస్తవానికి పిల్లల
కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక గది
ఉండాలని ఆమె అనుకుంది. అది
కాంతివంతంగా, వెచ్చగా ఉండాలి.
వాళ్లకి తగినట్టు కుర్చీలు ఉండాలి,
కిటికీ పక్కన హాయిగా కూర్చునే
వీలుండాలి, కథా సమయం
ఉండాలి. అన్నిటికీ మించి అన్ని
భాషలనుంచి అత్యుత్తమమైన
పుస్తకాలనుంచి ఎంపిక చేసి
తీసుకోటానికి వందలాది పుస్తకాలు
ఉండాలి.

మిస్ మూర్

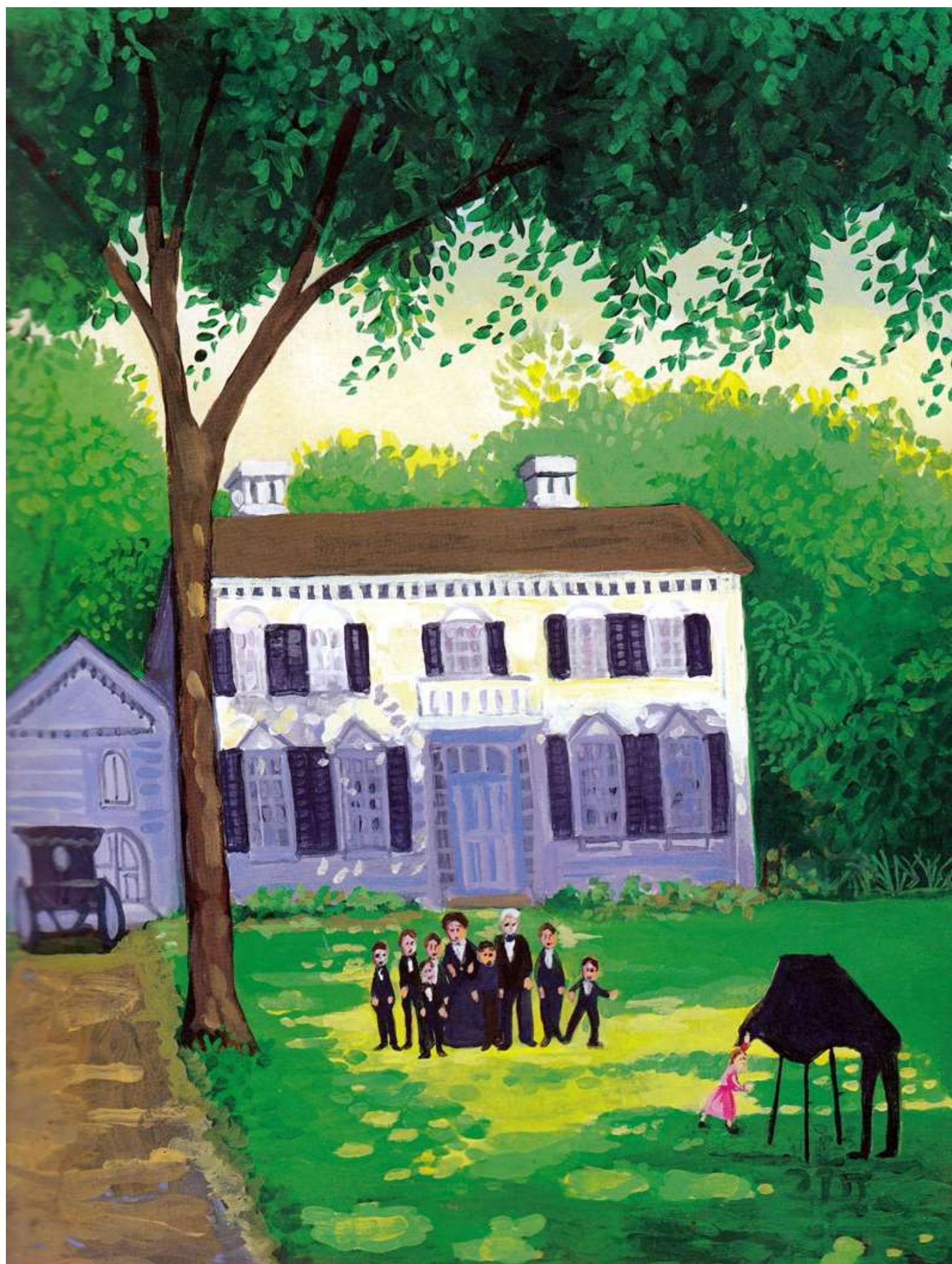
వేరేగా ఆలోచించింది

రచన: జాన్ పిన్బరో
బొమ్మలు: డెబ్బీ ఆట్వెల్
తెలుగు: కె. సురేష్

అనగా అనగా మాయినేలోని
లిమరిక్ అన్న ఊరిలో, ఒక పెద్ద
ఇంట్లో యాన్ కరోల్ మూర్ అనే
ఒక అమ్మాయి ఉండేది. ఆమెకి
నీలి కళ్లు ఉండేవి, ఏడుగురు
అన్నలు ఉండేవాళ్లు. అన్నిటికీ
మించి ఆమెకు సొంత ఆలోచనలు
ఉండేవి.

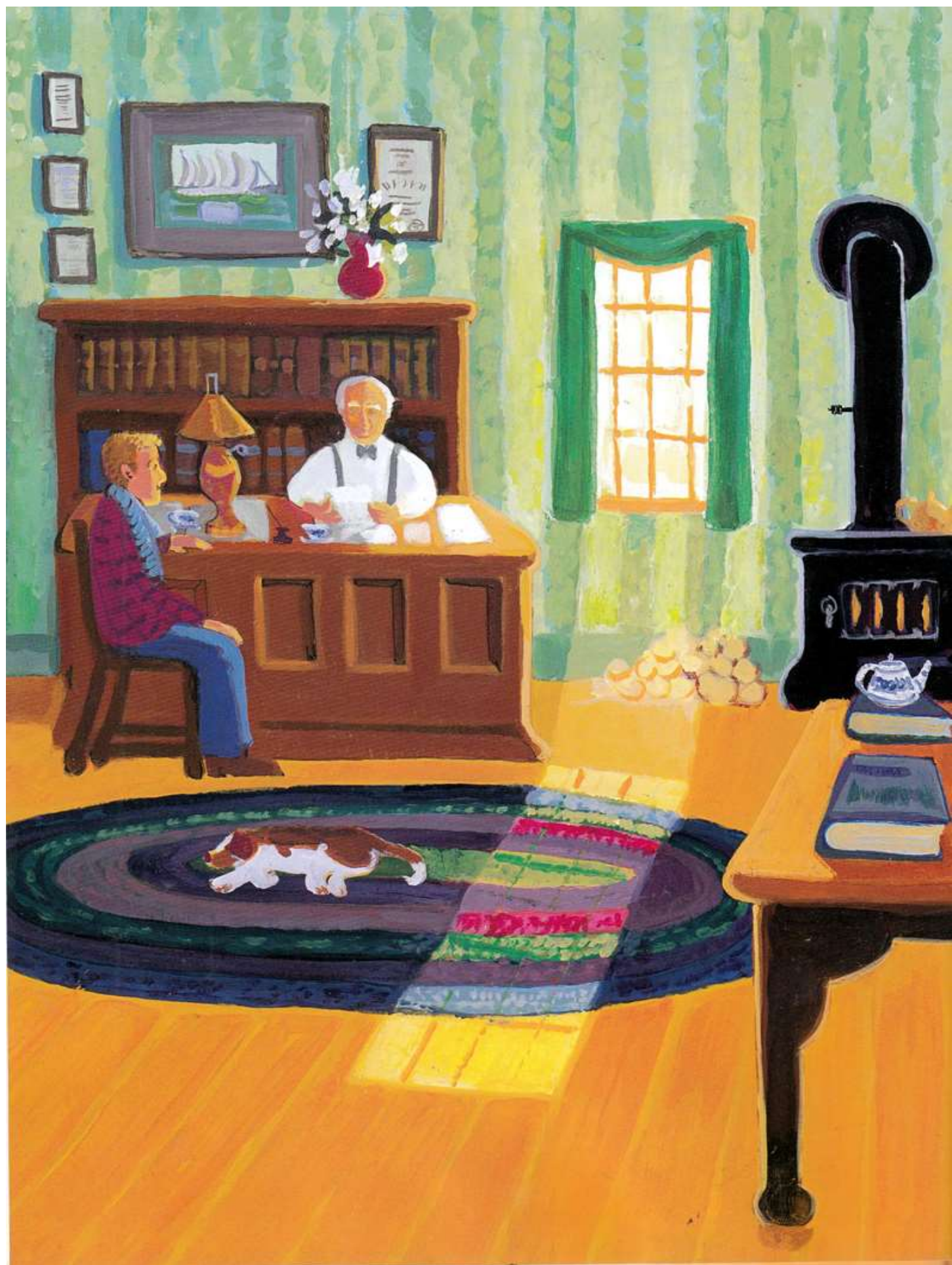
1870లలో అమ్మాయిలు ఇంటికి పరిమితమై
నిశ్శబ్దంగా ఉండే కుట్టు, ఎంబ్రాయిడరీ వంటి
పనులు మాత్రమే చెయ్యాలని చాలామంది
అనుకునేవాళ్లు.
కానీ, యాన్న్ వేరే లాగా అనుకునేది. ఆమెకు
మంచు మీద సమాధుల నుంచి ప్రధాన బజారు
దాటి టొబొగ్గాన్తో జారటం అంటే ఇష్టం.
తండ్రితోపాటు గుర్రపుబగ్గీలో కూర్చుని గుర్రపు
డెక్కల చప్పుడికి అనుగుణంగా ఎగరటం ఇష్టం.
చెట్ల మధ్యనుండి దూరంగా ఉన్న తెల్లటి
కొండలను యాన్న్ చూస్తూ ఉండేది. అక్కడ
ఉన్న ప్రపంచం గురించి, తాను సాధించబోయే
వాటి గురించి ఆమె కలలు కనేది.

రాత్రి భోజనాలు అయిన తరువాత నాన్న చదివే కథలు,
కవితలు అంటే యాన్నీకి ఇష్టం. వాన కురుస్తున్న
మధ్యాహ్నాలలో ఆమె అటక మీదకి ఎక్కి సేంట్ నీకోలస్
అన్న పిల్లల పత్రికను చూసేది.
ఆ రోజుల్లో చిన్న పిల్లలను గ్రంథాలయాల్లోకి
అనుమతించేవాళ్లు కాదు. పిల్లలకు, ప్రత్యేకించి ఆడ
పిల్లలకు చదవటం అంత ముఖ్యం కాదని ప్రజలు
అనుకునేవాళ్లు.

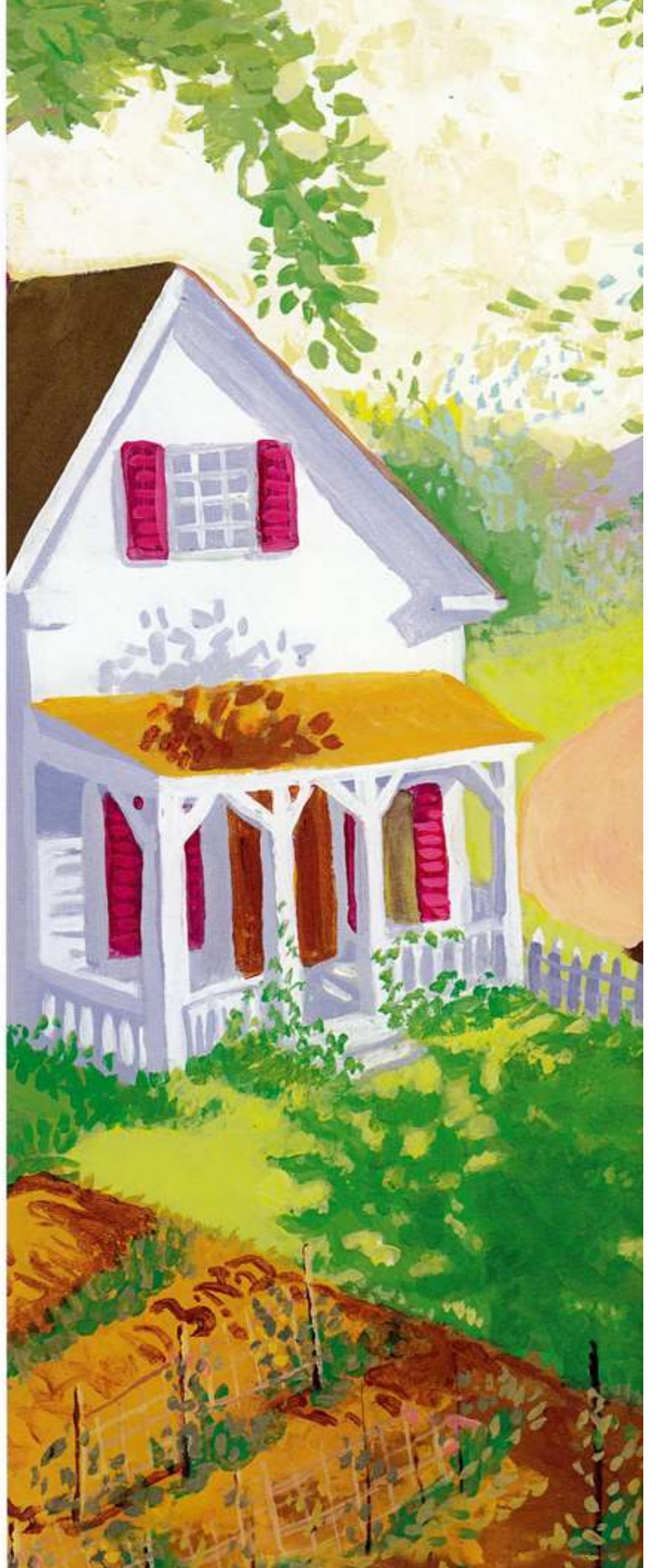
యాన్నీకి 19 ఏళ్లు
వచ్చేటప్పటికి ఆమె ఈడు
అమ్మాయిల్లో చాలా మందికి
పెళ్లిళ్లు అయిపోయాయి.

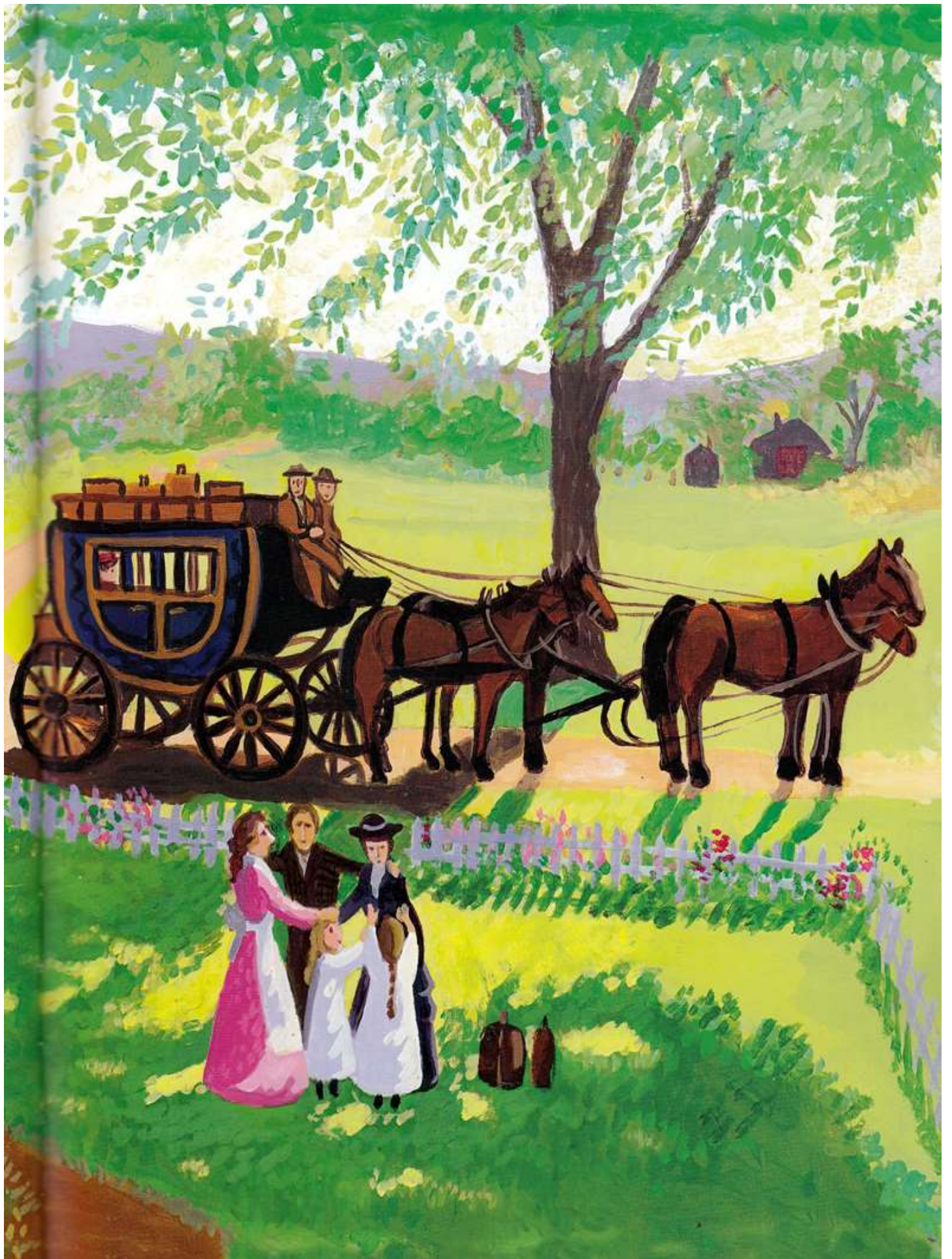
ఆ రోజుల్లో యాన్నీ లాంటి
పెళ్లి కాని అమ్మాయిలు
తల్లిదండ్రుల ఇంటిని
చూసుకోవటం, లేదా టీచరు
కావటం, లేదా మత
ప్రచారకురాలు కావటం వంటి
వాటికే అవకాశం ఉండేది.

కానీ యాన్నీ వేరేగా
అనుకుంది. తన తండ్రి లాగా
ఆమె లాయరు కావాలని
అనుకుంది. ఎన్నో
రోజులపాటు అతడి ఆఫీసుకి
వెళ్లి అందుకు శిక్షణ
పొందింది.

అయితే, ఒక వారంలో అనుకోని
తీవ్ర పరిణామాలు చోటు
చేసుకున్నాయి. పూ కారణంగా
యాన్నీ తల్లి, తండ్రి
చనిపోయారు. ఒక వదిన కూడా
చనిపోవటంతో ఇద్దరు చిన్న
మేనకోడళ్లను చూసుకోటానికి
యాన్నీ ఇంటి దగ్గరే
ఉండిపోవలసి వచ్చింది. తెల్ల
కొండలు దాటి బయట
ప్రపంచంలోకి వెళ్లటం అప్పుడే
కుదరదు.

చాలా సంవత్సరాల తరువాత
ఆమె అన్న మళ్ళీ పెళ్లి
చేసుకున్నాడు. అదే
సమయంలో యాన్నీ ఒక
సంతోషకర వార్త విన్నది.
గ్రంథాలయాలు మహిళలను
గ్రంథ పాలకులుగా తీసుకోవటం
మొదలుపెట్టాయి! న్యూ యార్క్
లోని బ్రూక్లిన్ లోని ఫ్రాట్
ఇన్ స్టిట్యూట్ గ్రంథాలయ
పాఠశాలలో చేరటానికి యాన్నీ
పెట్టె, బేడా సర్దుకుని బయలు
దేరింది.

న్యూ యార్క్ చాలా పెద్ద నగరం. వయస్సులో ఉన్న ఆడపిల్ల ఒంటరిగా ఉండటానికి అది అనువైన నగరం కాదని చాలామంది అనుకునేవారు.

కానీ, యాన్నీ వేరేలాగా అనుకుంది. రాళ్లు పరిచిన ఫుట్పాత్ల మీద నడవటం, సర్క్స్‌కి, ఒపేరాలకి వెళ్లటం, పెద్దదైన బ్రూక్లిన్ వంతెన మీద గుర్రపు బండిలో ప్రయాణించటం ఆమెకి ఇష్టంగా ఉండేది.

యాన్నీ చాలా శ్రద్ధగా చదివింది.
 గ్రంథాలయ పాఠశాల నుంచి పట్టా
 పుచ్చుకున్న తరువాత ప్రాట్ పీ లైబ్రరీలో
 లైబ్రేరియన్ గా మొదటి ఉద్యోగంలో
 చేరింది. ఆ సమయంలో కొంతమంది
 లైబ్రేరియన్లు పిల్లలను గ్రంథాలయాల్లోకి
 రానిస్తున్నారు. అయితే యాన్నీ
 పనిచేస్తున్న గ్రంథాలయంలో మరెక్కడా
 లేని విధంగా పిల్లల కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక
 గది ఉంది. పిల్లలు వచ్చి అరలలోంచి
 పుస్తకాలను తీసుకోవచ్చు. సాయంత్రం
 వేళల్లో తన తండ్రి తనకి చదివి
 వినిపించినట్లుగానే పిల్లలకి యాన్నీ
 కథలు చదివి వినిపించేది.

గ్రంథాలయాన్ని యాన్సీ నడుపుతున్న విధానం గురించి అందరికీ తెలియసాగింది. చివరికి ఆ విషయం డా. బోస్ట్ విక్కి చేరింది. న్యూ యార్క్ పబ్లిక్ లైబ్రరీ కింద పనిచేస్తున్న 36 శాఖలలోని పిల్లల విభాగానికి బాధ్యురాలిగా ఉండమని యాన్సీని అతడు కోరాడు.

తనకి ఉన్న వాటిలోకెల్లా అందమైన బట్టలు వేసుకుని, టోపీ పెట్టుకుని హార్లేమ్ నుంచి ఛటాం స్క్వేర్ వరకు ఉన్న అన్ని గ్రంథాలయాలను ఆమె చూసింది.

పుస్తకాలను మురికి చేస్తారని, వాటిని పాడు చేస్తారని భయంతో
చాలా గ్రంథాలయాల్లో పిల్లలను పుస్తకాలు తాకనివ్వకపోవటం
ఆమె గమనించింది. పిల్లలని ఇంటికి పుస్తకాలను తీసుకెళ్లనిస్తే
వాటిని తిరిగి ఇవ్వటం వాళ్లు మరిచిపోతారని వాళ్లు భావించేవాళ్లు.

కానీ, మిస్ మూర్ వేరే విధంగా భావించింది. ఆమె పిల్లలను
నమ్మింది. వాళ్ల కోసం ఒక పెద్ద, నల్లని పుస్తకం పెట్టి అందులో
ఈ ప్రతిజ్ఞను రాసింది:

ఈ పుస్తకంలో నా పేరు రాసిన తరువాత
ఇంటి దగ్గర, గ్రంథాలయంలో నేను చదివే పుస్తకాన్ని
జాగ్రత్తగా ఉంచుతానని,
గ్రంథాలయ నిబంధనలను పాటిస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.

న్యూ యార్క్ లోని పిల్లలందరూ పుస్తకాలను ఇంటికి
తీసుకెళ్లటానికి వీలుగా ఈ ప్రతిజ్ఞను ఉపయోగించమని ఇతర
లైబ్రేరియన్లను మిస్ మూర్ ప్రోత్సహించింది.

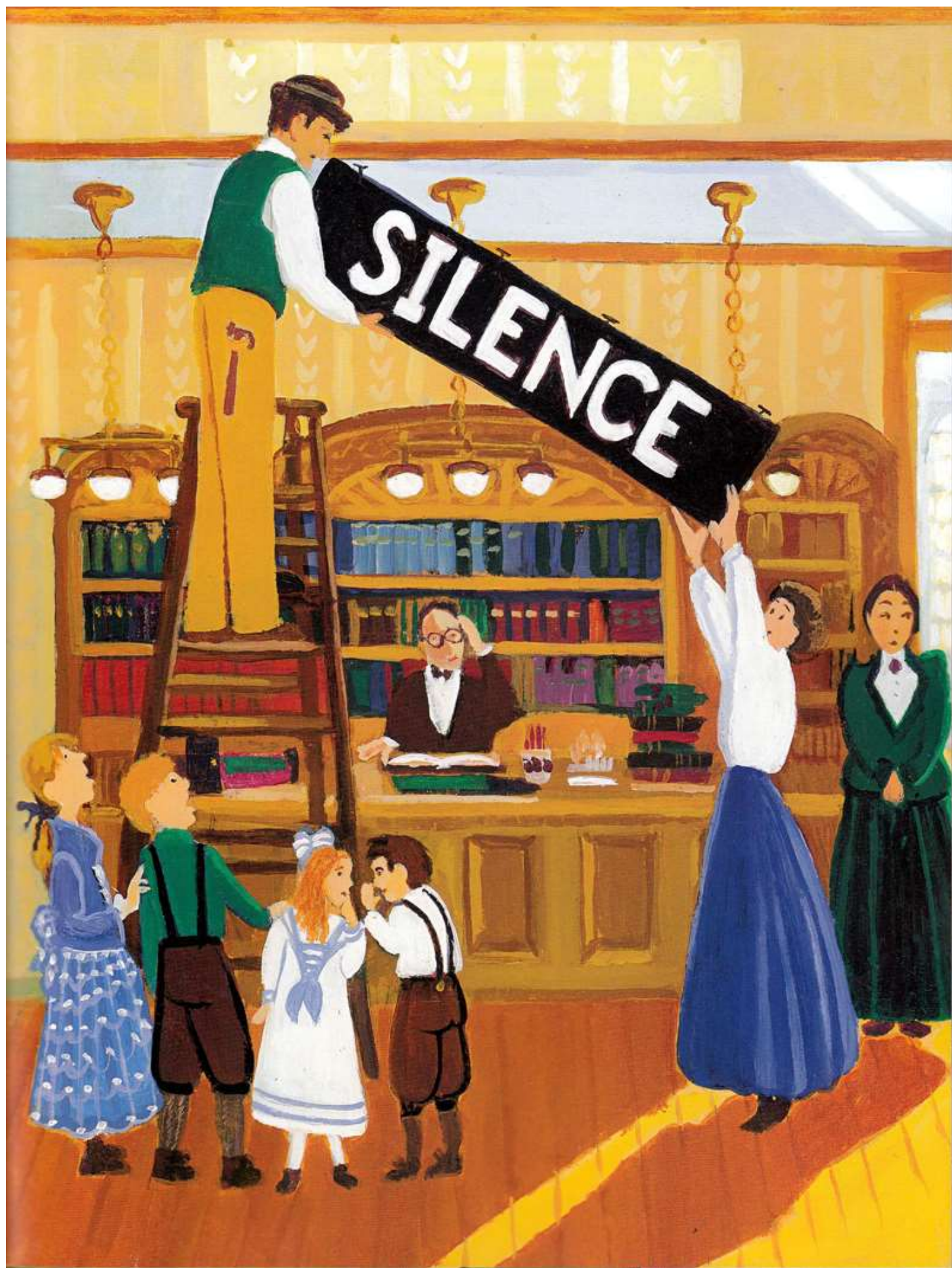

మిస్ మూర్ ఇతర మార్పుల కోసం కూడా కృషి చేసింది.
గ్రంథాలయాల్లోని నిశ్శబ్దం అని ఉండే సూచనని తొలగించి పిల్లలతో
మాట్లాడమని, వాళ్ళకి కథలు చెప్పమని ఆమె పట్టుబట్టింది.

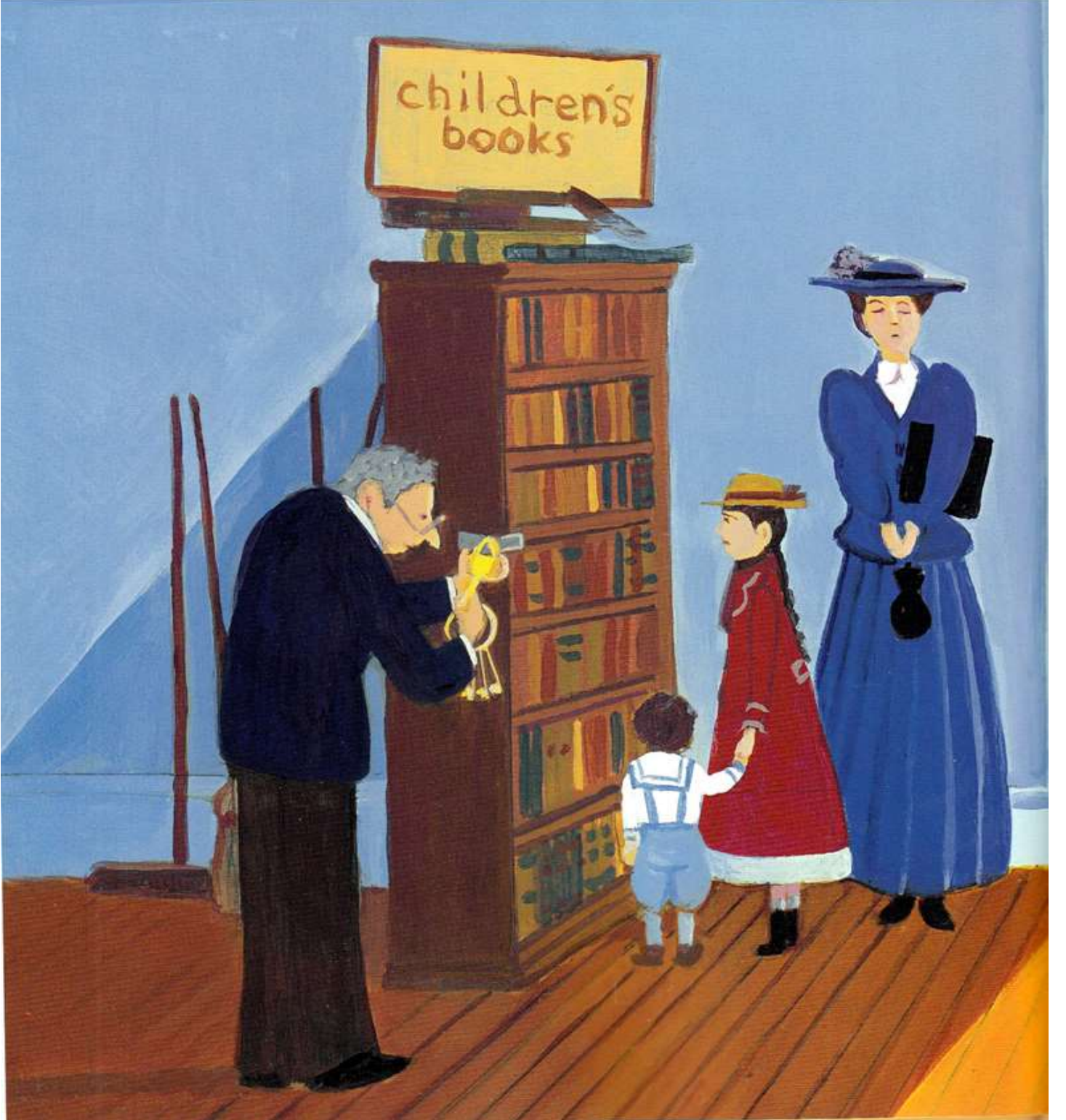
ఆకర్షణీయంగా లేని పుస్తకాలను అరలలోంచి తీసి ఆసక్తికరంగా
ఉండే టామ్ సాయర్, స్వీస్ ఫ్యామిలీ రాబిన్సన్ వంటి
పుస్తకాలను ఆమె ఉంచేది.

ఆమె పుస్తక సమీక్షలు రాసి మంచి పుస్తకాలను ఎంచుకోవటంలో
తల్లిదండ్రులు, ఉపాధ్యాయులు, లైబ్రేరియన్లకు సహాయపడేది.
ప్రచురణకర్తలు మెరుగైన పిల్లల పుస్తకాలను ప్రచురించటానికి ఇది
ప్రోత్సాహమిచ్చేది.

అయినప్పటికీ చాలా గ్రంథాలయాల్లో పిల్లల పుస్తకాలను బీరువాలలో
తాళంపెట్టి ఉంచేవాళ్లు, లేదా ఏదైనా ఒక మూలలో ఉంచేవాళ్లు.
గ్రంథాలయాల్లో తగినన్ని పిల్లల పుస్తకాలు ఉండేవి కావు, వాటిని
పెట్టడానికి చాలినన్ని అరలు ఉండేవి కావు.

ఫిప్స్ ఎవన్యూలోని 42వ వీధిలో కొత్తగా ఒక పెద్ద గ్రంథాలయం
కట్టబోతున్నట్టు ప్రకటించినప్పుడు దాంట్లోని కేంద్రీయ బాలల గదిని
న్యూ యార్క్ లోని బాలలందరికీ చాలా చక్కని ప్రదేశంగా తీర్చి
దిద్దాలని మిస్ మూర్ గట్టి నిర్ణయం తీసుకుంది.

బాలలకు తగిన ఎత్తులో బల్లలు, కుర్చీలను
మిస్ మూర్ ప్రత్యేకంగా చేయించింది. గోడల
మీద వేలాడదీయటానికి ఎస్. సి. వయెత్,
ఇతర కళాకారులు వేసిన అందమైన
బొమ్మలను ఎంపిక చేసింది.

గచ్చుకి వేల్స్ నుంచి గులాబీ ఎరుపు
టైల్స్ తెప్పించింది.

అలంకరణకు రకరకాల శంఖులు, నత్త గుల్లలతో పాటు
సీతాకోక చిలకలను సేకరించింది. తరువాత అత్యుత్తమమైన
బాలల పుస్తకాలతో అరలను నింపింది.

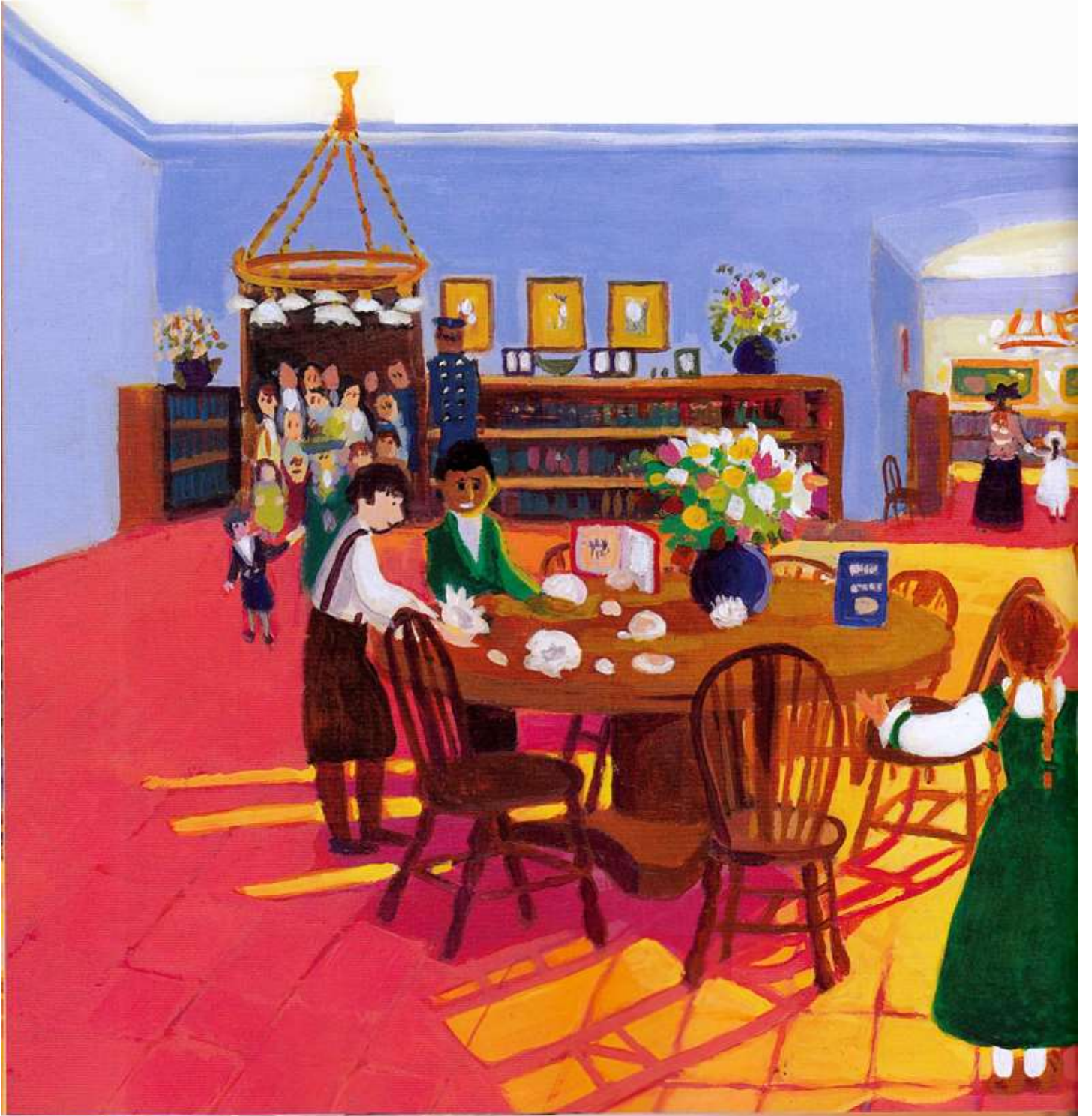
చివరికి 1911లో ఒక వసంత రోజున న్యూ యార్క్ ప్రజా గ్రంథాలయం
పెద్ద కాంస్య తలుపులు మొదటిసారి ప్రజల కోసం తెరుచుకున్నాయి.

అద్భుతమైన ఈ కొత్త గ్రంథాలయాన్ని జాతికి అంకితం చెయ్యటానికి
పోలీసు ఎస్కార్టుతో అమెరికా అధ్యక్షుడు విలియం హవార్డు టాఫ్ట్
వచ్చినప్పుడు ప్రజలు దారికి ఇరువైపులా బారులు తీరారు.

మరునాడు గ్రంథాలయాన్ని తెరిచిన తరువాత న్యూ యార్క్ లోని బాలలు తమ కోసం ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేకమైన ద్వారం గుండా బాలల గదిలోకి వెళ్లారు. వాళ్లకి అందేటట్టు అనేక భాషలలో వందలాది పిల్లల పుస్తకాలు ఉన్నాయి.

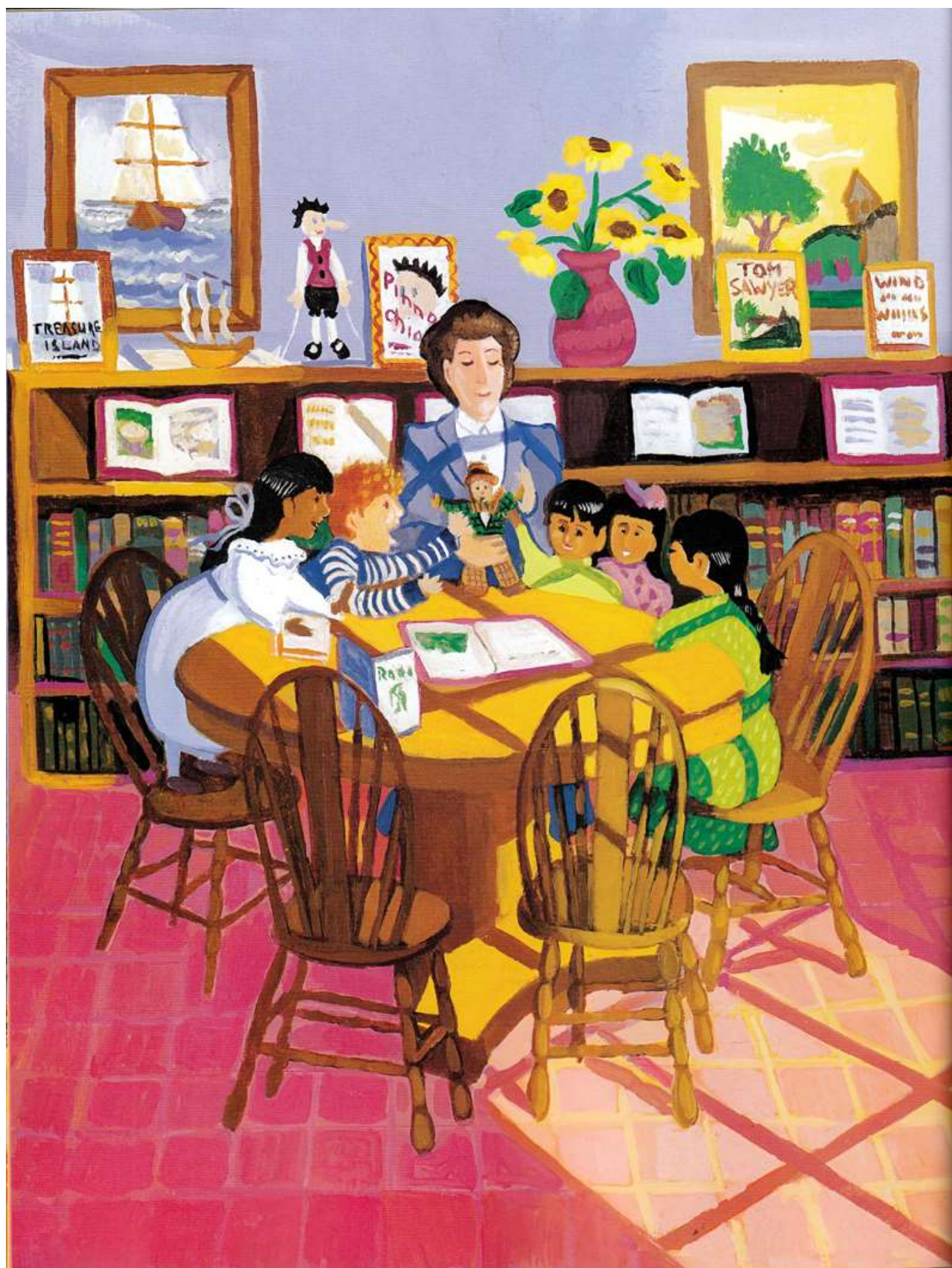

అప్పటినుంచి ప్రతి రోజు
పిల్లలకు ఏదో ఒక కొత్త
విషయం ఉంటూనే ఉంది.
పిల్లల కోసం మిస్ మూర్
రీడింగ్ క్లబ్స్ ని
నిర్వహించింది. పిల్లల
వినోదానికి
సంగీతకారులను, కథలు
చెప్పేవాళ్లను, డా. స్యూస్
వంటి ప్రఖ్యాత
రచయితలను ఆమె
ఆహ్వానించింది.

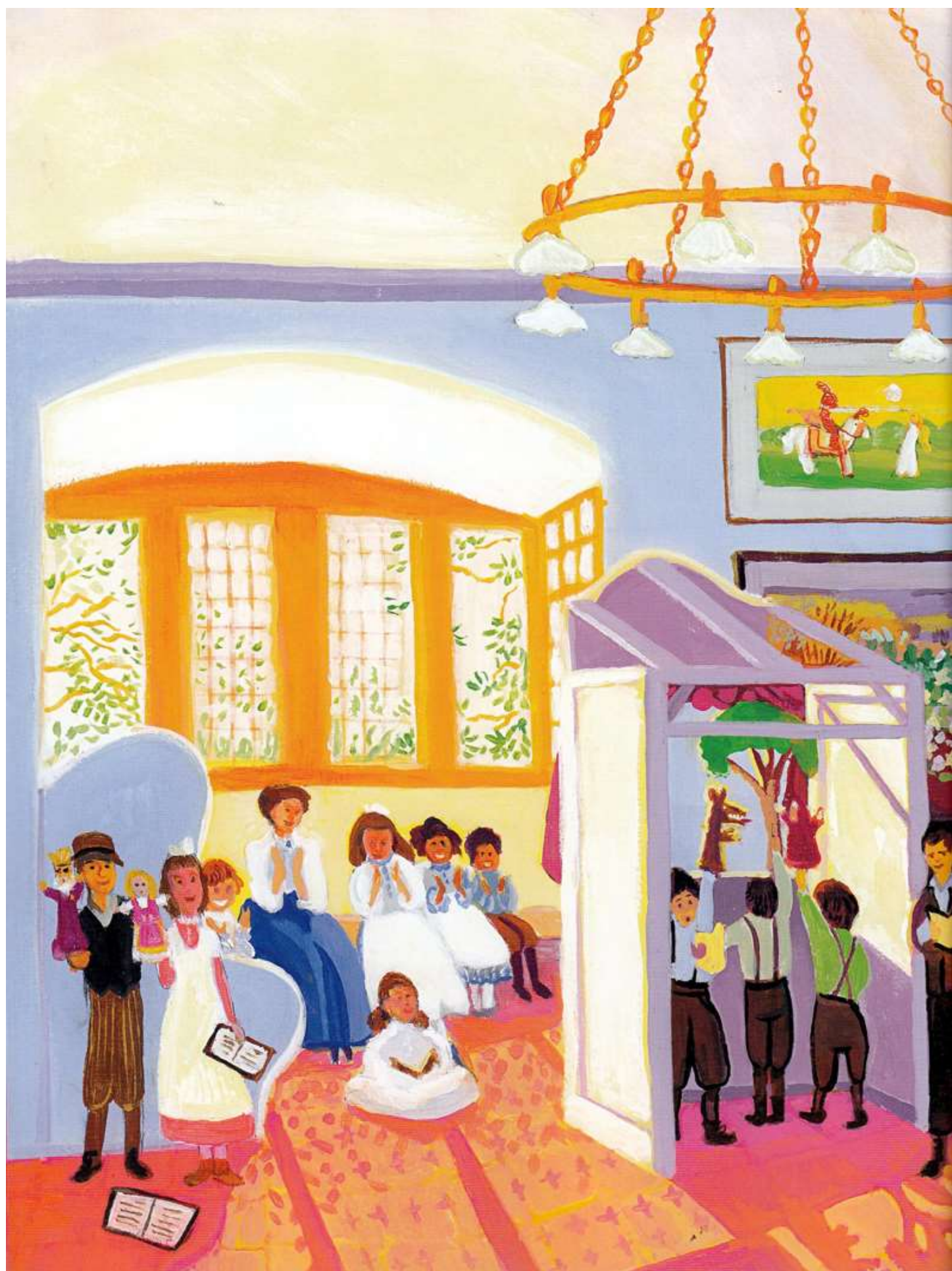

మిస్ మూర్ తన చేతి సంచి నుంచి తరచు నికొలస్ నిక్కర్-బాకర్ అనే కొయ్య బొమ్మను బయటకు తీసేది. అప్పుడే ఇంగ్లీషు నేర్చుకుంటున్న పిల్లలు నికొలస్ ఉన్నప్పుడు మాట్లాడటానికి సిగ్గుపడేవాళ్లు కాదు.

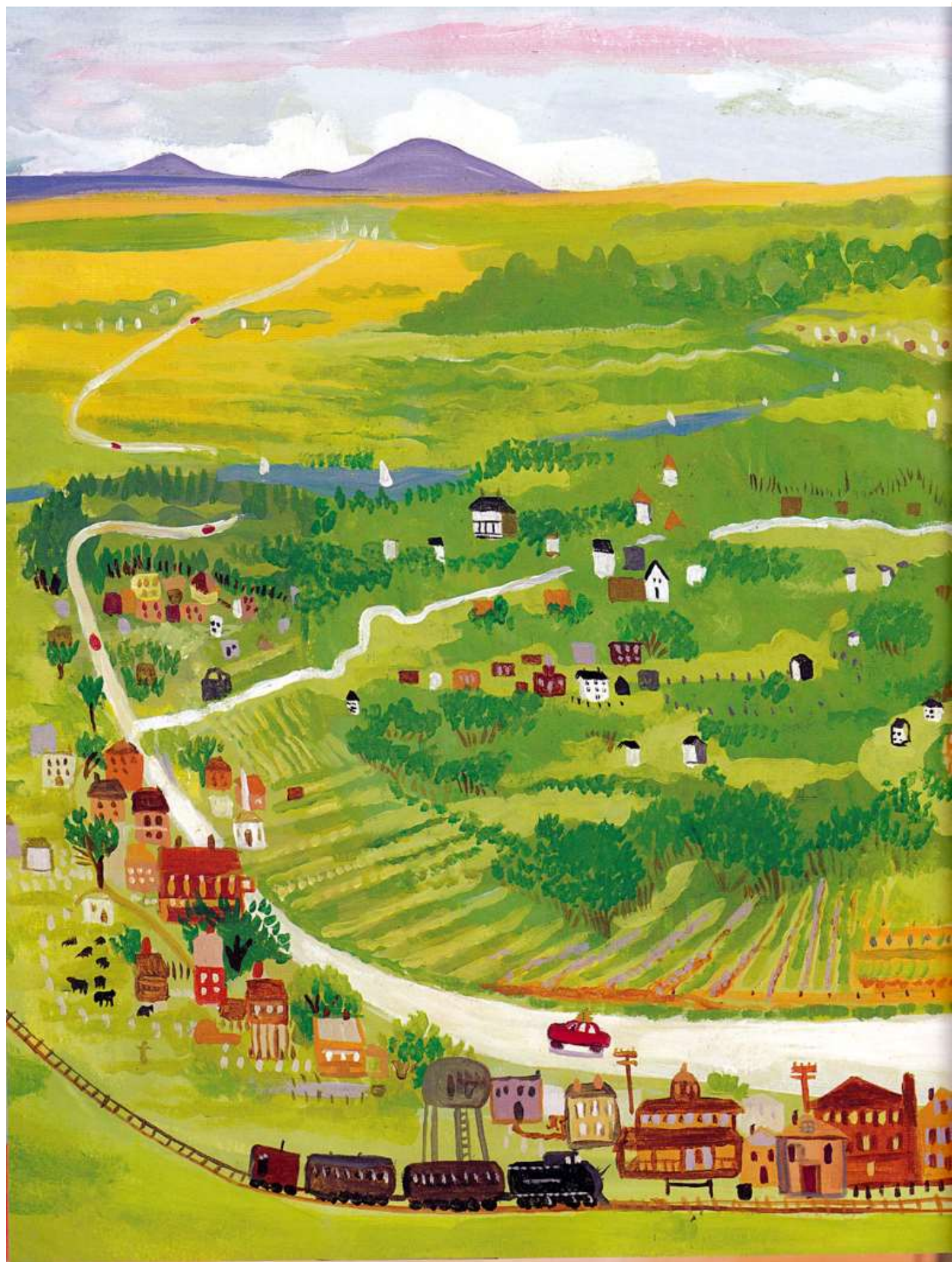
ఒక రోజు బెల్జియం రాజు, రాణులు న్యూ యార్క్ ప్రజా గ్రంథాలయాన్ని చూడటానికి వచ్చారు. “మీరు పిల్లల గదిని తప్పనిసరిగా చూడాలి,” అని మిస్ మూర్ రాణితో చెప్పింది. ఆ రోజు గ్రంథాలయంలో ఉన్న పిల్లలందరూ ధనిక, పేద అన్న తేడా లేకుండా రాణి, రాజులతో చేతులు కలిపారు.

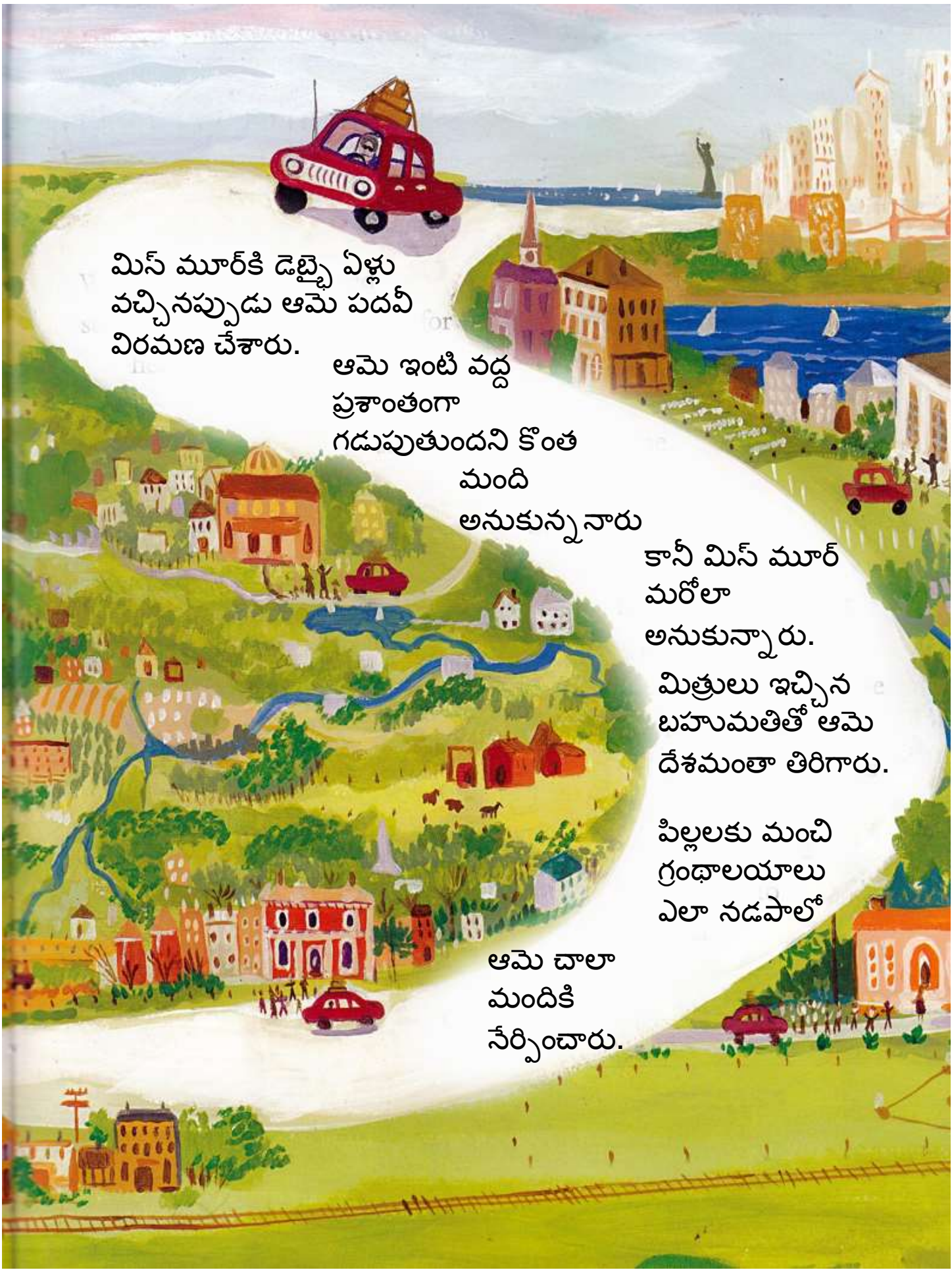

గ్రంథాలయ గోడల బయట రెండు ప్రపంచ యుద్ధాలు,
విస్తృతంగా వ్యాపించిన అంటురోగాలు, తీవ్ర ఆర్థిక మాంద్యం
వచ్చి వెళ్ళాయి. కానీ, పిల్లల గది మాత్రం అన్ని రోజులూ
కాంతిమంతంగా, వెచ్చగా ఉంది. పిల్లలు ఇతర పిల్లలను కలిసి
ఆసక్తికరమైన విషయాలు నేర్చుకునేవాళ్ళు.
అమెరికా అంతటా చిన్నా, పెద్దా నగరాలలో మిస్ మూర్
బాలల గదిని ఎన్నో గ్రంథాలయాలు అనుకరించసాగాయి.
ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, స్వీడన్, రష్యా, ఇండియా,
జపాన్ లోని గ్రంథాలయాలు కూడా ఇదే పని చేయసాగాయి.

మిస్ మూర్కి డెబ్బై ఏళ్లు
వచ్చినప్పుడు ఆమె పదవీ
విరమణ చేశారు.

ఆమె ఇంటి వద్ద
ప్రశాంతంగా
గడుపుతుందని కొంత
మంది
అనుకున్నారా

కానీ మిస్ మూర్
మరోలా
అనుకున్నారు.

మిత్రులు ఇచ్చిన
బహుమతితో ఆమె
దేశమంతా తిరిగారు.

పిల్లలకు మంచి
గ్రంథాలయాలు
ఎలా నడపాలో

ఆమె చాలా
మందికి
నేర్పించారు.

ఈనాడు అమెరికా అంతటా ఉన్న
గ్రంథాలయాల్లో పిల్లలకు వేలాది
పుస్తకాలు ఉన్నాయి. లిమెరిక్ నుంచి
వచ్చిన స్వతంత్ర భావాలు గలిగిన
అమ్మాయి పుణ్యమా అని గ్రంథాలయ
అరలోంచి పిల్లలు తమకు కావలసిన
పుస్తకం తీసుకుని చక్కగా
ముడుచుకు కూర్చుని
చదువుకోవచ్చు - కావాలంటే దానిని
ఇంటికి తీసుకుని వెళ్లవచ్చు.

